

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 28 januari 1929 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt' granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1928 förts i nämnda expedition och under justitieombudsmannens ämbetsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Justitieombudsmannen meddelar i ämbetsberättelsen till en början, att han med stöd av 25 § i den för honom gällande instruktionen begagnat sig av semester under tiden från och med den 12 juli till och med den 25 augusti samt att under nämnda tid hans av riksdagen utsedde suppleant och efterträdare härads hövdingen Hans Forsberg förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter enligt vedertagen ordning redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal, samt meddelar därvid, att han under denna avdelning, i likhet med vad som skett de närmast föregående åren, av utrymmesskäl intagit redogörelse för allenast ett tiotal under år 1928 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1928 till Konungen avlåtna framställningar, nämligen

den 31 mars angående omreglering av domsagorna i Västerbottens län;

Bihang till riksdagens protokoll 1929. 9 saml. 1 avd. 1 häft. (Nr 1.)

den 23 juni rörande ändring i visst hänseende av 9 § i lagen den 24 mars 1916 angående verkställighet av straffarbete och fängelsestraff;

den 5 juli rörande ändring av 34 och 37 §§ i kungl. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker;

den 3 oktober angående ändring av 8 § i lagen den 17 oktober 1900 om straffregister;

den 29 oktober angående behov av tidsenliga bestämmelser i vissa avseenden rörande häradsrätternas sessionstider och tingens kungörande m. m.;

den 20 november angående omreglering av Nätra och Nordingrå domsaga ävensom Själevads och Arnäs samt Ångermanlands södra domsagor;

den 15 december angående ändring i gällande föreskrifter rörande stämpelavgift och lösen för vissa expeditioner hos Ö. Å. för polisärenden.

Justitieombudsmannens inspektionsresor under år 1928 hava ägt rum inom Uppsala, Jönköpings och Gävleborgs län, varjämte inspektion ägt rum å statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö samt statens vårdanstalt för alkoholister därstädes. Tjänstförrättande justitieombudsmannen har tillika företagit inspektion hos vissa myndigheter inom Gävleborgs län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisar justitieombudsmannen till det därunder förda diariet.

Över de under år 1928 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes diarietförda ärenden under år 1928 — däri inbegripna 29 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 604.

Vid 1928 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes. . . 55

Under år 1928 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:
genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarietförts — ett antal av 410
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av. 55

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 520

Av berörda 520 ärenden hava under år 1928:

1) såsom återkallade avskrivits	1
2) till annan myndighet överlämnats	9
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	107
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	145
5) utan åtgärd avskrivits	120
6) till åtal hänvisats	15
7) föranlett annan åtgärd än åtal	74
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	3
och äro vid 1928 års slut:	
9) i avbidan på infortrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	38
10) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	1
11) på prövning beroende	7

Summa 520

Under år 1928 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 15 ärenden, varav 2 ärenden avsett en och samma person, beslutits anställande av åtal mot tjänstemän, nämligen

på grund av förd klagan mot	11
av annan anledning mot	3
	Summa 14

Sålunda har för nedan angivna fel eller försummelse i tjänsten förordnats om åtal mot:

- 1) landsfogde för dröjsmål med beivrande av brott (sid. 118 o. f.);
- 2) polismästare för lagstridig indragning av tryckta skrifter (sid. 133 o. f.);
- 3) t. f. landsfiskal för lagstridigt beslag av tryckta skrifter och anhållande utan laga skäl av skrifternas innehavare (sid. 91 o. f.);
- 4) landsfiskal för obehörigt beläggande med handbojor;
- 5) häradshövding för felaktig tillämpning av lagen om fri rättegång (sid. 142 o. f.);
- 6) biträdande landsfiskal för obehörigt kvarhållande i polishäkte av anhållen person (sid. 110 o. f.);
- 7) kyrkoherde för vägran att såsom skolråds ordförande utfärda i behörig ordning avfattat tjänstgöringsbetyg för lärare (sid. 103 o. f.);
- 8) stadsfogde för dröjsmål med utmätning och försäljning av utmätt gods (sid. 124 o. f.);
- 9) landsfiskal för meddelande av handräckning utan att överexekutor därom beslutat;
- 10) advokatfiskal vid hovrätt för underlåtenhet att vidtaga åtgärder i anledning av vid stämpelgranskning uppdagade felaktigheter m. m.;
- 11) stadsfiskal för anställande av åtal för tjuvnadsbrott utan erforderlig förberedande undersökning m. m.;
- 12) kyrkoherde för förrättande av jordfästning i strid med jordfästningslagen;
- 13) poliskommissarie för obehörigt kvarhållande i polisarrest av barn under 15 år m. m.; och
- 14) rådman för dröjsmål med uppsättande av dombok m. m.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser samtliga av 1928 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels de av 1928 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels sådana i sistberörda förteckning angivna ärenden, som vid utgången av år 1928 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1928 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1928,

dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1928 och vari under år 1928 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 28 januari 1929.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, greve *Spens*, *Klefbeck*, *Fehr*, *Öhman*, *Jonsson* i *Lycksele*, *Julin*, *Teodor* och *Julin*, *Fredrik*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Nilsson* i *Antnäs*, *Lindqvist* i *Halmstad*, *Lindley*, *Olsson* i *Ramsta*, *Johansson* i *Brånalt*, *Hedlund* i *Östersund* och *Christenson*.
